ECLI:LV:AT:2023:0929.A420244321.8.L
Lieta Nr. A420244321, SKA-704/2023
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2023.gada 29.septembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas Kuldīgas novada zemnieku saimniecības /Nosaukums/ kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 22.marta spriedumu, ar kuru noraidīts pieteikums par Lauku atbalsta dienesta 2021.gada 13.septembra lēmuma Nr. 10.6.4-15/21/3502-e atcelšanu daļā par nepamatoti saņemtā atbalsta maksājuma 388,89 *euro* atmaksas pienākumu.

Apgabaltiesa atzina par pareizu pirmās instances tiesas secināto, ka pieteicēja nebija izpildījusi prasības pēc ražas novākšanas līdz 31.martam saglabāt atbalsttiesīgo kultūraugu pēcpļaujas atliekas – rugājus – vai to nenopļautas atliekas. Proti, pieteicēja bija tiesīga saņemt atbalsta maksājumus aktivitātē „Rugāju lauks ziemas periodā" 2020.gadam tikai par to 1.lauka daļu, kurā faktiski bija rugāji (4,28 ha), bet ne par pārējo lauka daļu, kura bija apsēta ar ziemas kviešiem (4,47 ha). 2020.gada periodā rugāji bija arī 2.laukā, kurš atbalstam nebija pieteikts. Dienests nodrošināja pieteicējai iespēju turpināt daudzgadu saistības, aizstājot 1.lauka trūkstošo rugāju platību ar 2.lauka attiecīgu platību, taču, tā kā pieteicēja nebija veikusi platību aizstāšanu līdz dienesta pārbaudei uz vietas, atbalsta maksājums par aizstāto platību nepienākas. Pieteicēja kā atbalsta pretendents, iesniedzot platību maksājumu iesniegumu, ir apliecinājusi, ka tajā sniegtā informācija ir patiesa un pieteicēja nodrošinās visu normatīvo aktu prasību izpildi maksājumiem pieteiktajās platībās.

[2] Senāta uzdevums ir pārbaudīt to, vai zemākas instances tiesas spriedums ir pareizs no tiesību normu piemērošanas viedokļa. Senāts vēlreiz neizskata lietu pēc būtības. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktu kasācijas sūdzībā ir jānorāda, kādu materiālo vai procesuālo tiesību normu tiesa ir pārkāpusi un pamatojumu, kā izpaužas šis pārkāpums. Pamatojums minētās normas izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju par to, kā ir izpaudusies kasācijas sūdzībā norādītās tiesību normas nepamatota nepiemērošana, nepareiza piemērošana vai interpretācija.

Pieteicējas kasācijas sūdzība šīm pamatojuma prasībām neatbilst.

[3] Kasācijas sūdzības centrālais arguments ir vērsts uz tiesiskās paļāvības aizsardzību. Proti, pieteicēja norāda, ka atbalsta pieteikums aizpildīts nekorekti nevis pieteicējas kļūdas dēļ, bet gan tādēļ, ka pieteicēja paļāvusies uz Lauku atbalsta dienesta konsultanta sniegtu konsultāciju.

Senatoru kolēģija paskaidro: lai privātpersona varētu atsaukties uz tiesiskās paļāvības principa tiesiskajām sekām, primāri jākonstatē tas, vai valsts pārvaldes iestāde ir izveidojusi tādu tiesisko situāciju, uz kuru persona varēja paļauties. Proti, vai ir bijis iestādes gribas izteikums, uz ko persona varēja paļauties, un vai šis gribas izteikums ir bijis saturiski skaidrs un to izteikusi kompetentā iestāde.

No lietas konstatējams, ka pirmās instances tiesa ir pārbaudījusi pieteicējas argumentus šajā sakarā, tostarp tiesas sēdē nopratinot dienesta darbinieci, taču nav guvusi apstiprinājumu, ka pieteicējai vispār būtu sniegta konsultācija saistībā tieši ar strīdus atbalsta iesniegumu 2020.gadam. Apgabaltiesa atzina par pareizu pirmās instances tiesas apstākļu konstatējumu un sprieduma motivāciju un tai pievienojās. Savukārt pieteicēja kasācijas sūdzībā nav pamatojusi, kādā veidā tiesiskās paļāvības principa pārkāpums izpaužas tieši tiesas nospriestajā. Sūdzībā ir pausta pieteicējas neapmierinātība ar tiesas secināto, taču pieteicējas pārliecība, ka lietas apstākļi bija novērtējami tai par labu, neliecina par tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu tiesas rīcībā un nevar būt kasācijas tiesvedībā pārbaudāms priekšmets.

Senāts pārbauda apgabaltiesas iespējamās kļūdas tiesību normu piemērošanā, uz kurām norādīts kasācijas sūdzībā, bet nepārbauda iestādes rīcības pareizību un pieteikuma pamatotību, kā arī nepārvērtē lietas apstākļus un pierādījumus. Kasācijas sūdzības iesniegšana nav instruments lietas pārskatīšanai pēc būtības.

[4] Papildus senatoru kolēģija vēlas norādīt, ka Administratīvā procesa likuma 98.pants paredz privātpersonai tiesības saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā no iestādes, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības. Ar tiesībām minētās normas izpratnē jāsaprot ne tikai tiesības rīkoties noteiktā veidā, bet arī tiesiskie pienākumi, kas iesniegumā par uzziņu norādītajos apstākļos personai tiek uzlikti saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kā arī to, kāda būs iestādes rīcība attiecīgajā konkrētajā tiesiskajā situācijā. Ar uzziņu personai tiek darīts zināms, kā konkrēto faktisko situāciju no tiesību viedokļa vērtē iestāde. Šīs tiesības īstenošanas rezultātā persona var plānot savu rīcību, nebaidoties, vai pati ir pareizi sapratusi tiesību normas. Kā tas redzams no lietas apstākļiem, pieteicēja nav izmantojusi tiesības vērsties dienestā, lai noskaidrotu tos jautājumus, par kuriem ir strīds šajā lietā.

Atbilstoši Senāta iepriekš atzītajam iestādes amatpersonas konsultācija nevar radīt tādu tiesisko paļāvību, kā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98.pantam sniegta uzziņa, un nerada tādas personai labvēlīgas tiesiskās sekas, kādas vēlas pieteicēja (*Senāta rīcības sēdes 2020.gada 11.jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-66/2020, 4.punkts*).

Ņemot vērā minētos apstākļus, izskatāmajā gadījumā pieteicējai nevarēja veidoties aizsargājama tiesiskā paļāvība, ka, pretendējot uz atbalsta maksājumiem, tā ir tiesīga neievērot tiesību normās ietvertos atbalsta maksājumu saņemšanas nosacījumus, pat ja tiesiskā kārtība neatbilst pieteicējas loģikas apsvērumiem.

[5] Pārējie kasācijas sūdzības apsvērumi tikai izsaka pieteicējas neapmierinātību ar dienesta darbinieku attieksmi, lietas apstākļiem un to vērtējumu pēc būtības, taču nav uzskatāmi par juridisko argumentāciju, kas varētu kalpot par pamatu kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[6] Ievērojot minēto, kasācijas sūdzībā nav norādīts neviens kasācijas tiesvedībā pārbaudāms arguments par apgabaltiesas iespējamām kļūdām tiesību normu piemērošanā. Tas ir pamats neierosināt kasācijas tiesvedību šajā lietā, un līdz ar to tiesvedība lietā ir noslēgusies.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta pirmo daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Kuldīgas novada zemnieku saimniecības /Nosaukums/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2023.gada 22.marta spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore V. Krūmiņa Senatore Dz. Amerika Senatore D. Makarova